КРАКІВСЬКІ ВІСТІ
Народній часопис для Ґенерал-Ґубернаторства

Ч. 81. Краків, 23. серпня 1940. Рік І.

„Krakauer Nachrichten“
Ukrainische Volkszeitung
für das
General-Gouvernement

Adresse der Redaktion:
„Krakauer Nachrichten“
Krakau, Orzeszkowagasse 7. II
Fernsprecher 104-81.

Adresse der Administration:
Krakau, Karmeliterstrass 34 II.
Fernsprecher 230-39

30 сот.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і закордоном:
місячно 3 зол. 50 сот.
чвертьрічно 10 зол. 50 сот.
піврічно 20 золотих
річно 40 золотих
Курс 1 нім. марки 2 зол.
Адреса Редакції: Краків, Ожешкової 7, тел. 104.81
Адреса: Адміністр. Краків, Кармелітська 34, тел. 230-39
Дирекції: ч. тел. 137-42

ВИХОДИТЬ В ПОНЕДІЛОК, СЕРЕДУ І ПЯТНИЦЮ

Осяги німецьких підводних суден

Берлін, 21. 8. Начальна команда німецької армії подає: Німецькі підводні судна осягнули нові успіхи. Одне підводне судно затопило озброєний анґлійський торговельний пароплав »Емплефорт« містоти 4.578 тон, друге підводне судно затопило 6.680 ворожого торговельного тонажу. Інше підводне судно під проводом капітана Когавса, що затопило було 32.300 тон, повідомило про затоплення разом 41.000 ворожого тонажу.

Підчас розвідчих летів німецьке летунство заатакувало успішно бомбами фабрики зброї, маґазини погинних матеріялів, залізничі обєкти, пристані, летовища та військові табори, особливо у ґрафствах Саффольк, Норфольк і Оксфорд. В ночі німецькі атаки були спрямовані на летовища полудневої Англії та на портові уладження й великі збірники нафти на полудневому й полудневo-західньому побережжі Англії.

Ворожі літаки в ночі на 20. ц. м. скинули бомби в різних місцях на замешкалі дільниці й вільні поля. Кілька цивільних осіб погибло або ранено, багато домів знищено. Завдяки енерґійній інтервенції служби безпеки й рятункових відділів, як також самопомочі населення, скоро усунено шкоди, що повстали в різних місцях. Ловецькі літаки та протилетунська артилерія зістрілила 5 ворожих літаків. 2 німецькі літаки не вернулися.

Бербера в італійських руках

Рим, 21. 8. Головна воєнна кватира подає: після заломання опору задних сторожей ворога італійські війська зайняли в пополудневих годинах 19 ц. м. Берберу, столицю анґлійського краю Сомалі. Підчас утечі на кораблі анґлійці підпалили одну з дільниць міста. Один з загонів вершників на верблюдах в повній зброї піддався італійській команді в Гарґайзі, де зложив зброю. В Ґаллябаті один з італійських курінів заатакував ворожі відділи та розпорошив їх; він здобув одночасно значну воєнну добичу, як муніцію, коні, тощо, та взяв багато полонених. Ворожі летунські атаки на місцевості Неґлеґеллі, Моґадісціо, Бардія, Мерка і Ґенале не спричинили ніяких більших жертв.

В північній Африці вороже летунство збомбардувало один зі шпиталів в Дерні, де вбито 1 особу та поранено 22. Одне підводне судно незнаної приналежности наїхало на мінову запору в Додеканезі. На місці вибуху завважено велику товсту пляму на морі, що свідчить про затоплення підводного судна.

—o—

Мусоліні дякує Фірерові

Рим, 21. 8. У відповіді на побажання з нагоди перемоги італійських військ у східній Африці Мусоліні вислав до Адольфа Гітлера таку телеґраму:

„Фірере! Дякую Вам в імені військ і в мойому власному за ґратуляції, які переслали Ви з нагоди перемоги над англійцями у східній Африці. Залучую товариські поздоровлення. — Мусоліні.“

Німецька нота до анґлійського уряду

Берлін, 21. 8. Причини сенсаційного розпорядку англійського уряду, яким введено стан облоги в цілій Анґлії, мають бути такі: 1) збільшення німецьких повітряних атак, що спричинило втягнення в оборонну акцію найбільш віддалених частин англійських островів; 2) проголошення тотальної блокади Англії, як виразний прояв загострення воєнної акції; 3) нота німецького уряду, доручена анґлійському урядові за посередництвом Швайцарії, у справі німецьких вояків-спадунів. Ця нота має на меті охорону евентуальних полонених німецьких спадунів перед трактуванням, що не відповідає міжнародньому праву. Німецький уряд обосновує свою ноту тим, що деякі вісті кажуть здогадуватись, що Англія не признає спадунів-стрільців як регулярних вояків у значінні міжнародного права. Через те німецький уряд заявляє ще раз з притиском, що спадуни-стрільці від хвилини створення цього роду зброї творять складову частину реґулярної летунської армії. — Якщо б вояків німецького летунства, а саме спадунів-стрільців, забраних в полон, трактували всупереч міжнародньому праву, Німеччина застосує найгостріші репресії.

Перед італійською офензивою на Єгипет

Міляно, 21. 8. В італійській пресі повно вісток про великі приготування на лібійському фронті до офензиви на Єгипет. Воєнний кореспондент »Ґацетта дель Пополо« в Лібії, Орсіні, описує величезні приготування в запіллі лібійського фронту. — Безконечні батави військ машерують вздовж надбережної автостради на лібійський фронт, де приготовляють дуже докладно велику офензиву. Не зважаючи на довголітню сильну англійську пропаганду — внутрішній фронт у Лібії непорушний. Тубильче населення Лібії не тільки вірне Італії, але великими масами вступає до італійської кольоніяльної армії, щоб воювати з ненависними їм анґлійцями.

—o—

Просимо всіх Передплатників, які зміняють свої адреси, подати нам к о н е ч н о попередню адресу. Інакше зміни не можемо зробити.

АДМІНІСТРАЦІЯ
»КРАКІВСЬКИХ ВІСТЕЙ«.

Жіночі фахові школи

Краків, 21. серпня 1940.

Справа жіночої фахової освіти була у нас страшенно занедбана. Причиною того в першу чергу невідповідна постава самого нашого громадянства до потреби і користей фахової освіти взагалі, жіночої зокрема. На жаль таке нерозуміння панує ще й сьогодні. Ще й сьогодні декому здається, що віддати доньку до фахової, наприклад господарської школи, це значить засудити її на якусь домашню помічницю, а властиво на служницю. Ще й сьогодні здається декому, що без клясичної ґімназії не може істнувати інтеліґентна верства і бій за цю ґімназію просто розпучливий.

Та інакший підхід мають до того практичні німці і може за їх допомогою вдасться переконати нашу суспільність, що саме ця фахова освіта, яка підготовляє молодь до буденного життя, до боротьби за кусень хліба, створить і той добробут, який необхідний до студій у вищих школах.

Ненормальним і шкідливим просто явищем у нас було безліч молоді з „матурою“, яка по цій матурі не знала, де себе примістити. Панна, на студії якої в ґімназії батьки нераз видали останній гріш, ішла з біди продавати у якійсь крамниці чи кооперативі. В її поняттю це вже було приниженням, а заробіток зовсім не відповідав витраченому капіталові. Одночасно крамниця терпіла також від невишколеної сили, що ставилась до своєї праці байдуже, а навіть з погордою.

Щоб мати можливість розбудовувати господарське життя в нашій хліборобській країні, треба було привчати тих же паннючок з матурою на різних господарських короткоречинцевих курсах домашнього господарства та всього, що з ним звязане. Знову ж матура і звязані з нею видатки були неконечними для такої інструкторки домашнього чи сільського господарства і було б далеко доцільнішим, як би такі інструкторки вишколювались відразу у відповідних школах.

Ділянка санітарна може ніде не була так занедбана, як у нас. Властиво на цьому полі ми зовсім не мали своїх фахових сил і до нашої лічниці треба було брати чужих сестер бельґійок.

Наша реміснича молодь затрачувала своє національне „я“ в чужій школі, де щораз то більше зверталось уваги на „хапання душ“, ніж на фахову підготову.

Нова система шкільництва, яку запроваджує німецька влада, зможе додатньо направити всі ці недостачі дотеперішнього нашого виховання молоді, а з часом і ті, які колись ставились неґативно, або бодай байдуже до фахової освіти молоді, переконаються, яким хибним було їх становище.

У своїй статті „Нові типи середніх шкіл“ (ч. 78 „Краківських Вістей“) інж. М. Д. накреслив загальну схему навчання нашої молоді та дав деякі виясненя і згадав про відношення влади до цієї справи.

Отже закінчивши 14-ий рік життя і вийшовши з 7-ми клясової народньої школи,

має наша жіноча молодь — після шкільного пляну німецької влади — можливість іти до таких шкіл:

1) Фахово-доповняльних професійно-промислових, в яких наука відбувається лиш раз на тиждень, а решта часу відбувається практику у відповідному ремеслі.

2) Реміснич жіночі школи передбачені тирічні і після їх закінчення можна йти до середньої дволітньої промислової школи.

4) Однорічна школа домашнього господарства та однорічна практика по ній дає найбільше можливість до вступу у середню дворічну школу домашнього господарства, опікунок дітей, санітарок, садівничок та ін.

Рахуючись з вимогами нашого життя у цьому році намічено відкрити найбільш однорічних шкіл домашнього господарства. І так передбачені такі школи: у Белзі, Володаві, Криниці, Перемишлі, Сяноці. В цих школах учитимуть: релігії, варення, засад віджвилення, прання, прасування, роблення порядків і плекання домашньої культури, шиття, ручних робіт, фахового рахівництва, книговодства, кореспонденції, німецької мови, гігієни, догляду за дитиною і хворими, садівництва, городництва та ін.

У Грубешові має бути трилітня ремісничa школа з відділом кравецьким та домашнього господарства. У Криниці крім згаданої школи домашнього господарства передбачена однорічна школа для садівничок.

Крім того розглядають ще можливості відкриття в Перемишлі трилітньої професійної школи домашнього промислу, або трирічної ремісничої школи.

Береться теж під увагу відкриття дворічної середньої школи домашнього господарства, якщо буде відповідна кількість кандидаток, які скінчили 17 років життя, мають середню освіту, а також деяку підготову і практику у домашньому господарстві.

Початки будуть важкі, які турбують батьків і дітей. Буде багато труднощів і для тих, які підготовляють ті школи тим більше, що часу до початку шкільного року дуже мало. Але одне для нас українців мусить бути ясним: влада вимагає, щоб молодь по закінченні народньої школи вчилась далі і лише від нас залежить, чи ця молодь вчитиметься у своїй українській школі чи у ворожій нам польській. А де українських шкіл не буде, там будуть польські школи, а вже у найкращому випадку паралельні українські кляси при них.

Батьки мусять підчинитися новим шкільним розпорядкам та подбати, щоб їх діти своєчасно були зголошені до відповідних шкіл, а дотичні наші організації та громадянство повинні подбати, щоб ці школи відповідно зорганізувати і вивінувати.

Д-р інж. Харитя Кононенко.

—o—

ГРАНИЦІ ПРОСТОРУ БЛЬОКАДИ АНҐЛІЇ.

Границі морського простору довкола Анґлії, щодо якого німецький уряд остерігає в нотах до невтральних держав, щоб невтральні кораблі не впливали на нього, мають таке ґеографічне положення: Від французького побережжя Атлантику, 47 ст. 30 мін. північної ширини і 2 ст. 40 мін. західньої довжини, до 45 ст. півн. ширини і 5 ст. зах. довжини, дальше до 45 ст. півн. шир. і 20 ст. зах. довжини, звідси до 58 ст. півн. ширини і 26 ст. зах. довжини, відтак до 62 ст. півн. ширини і 3 ст. східньої довжини, відси на полудне до бельґійського й французького побережжя аж до вихідної точки.

—o—

ОСОБИСТЕ.

Заінтересованим подаю до відома, що з днем 13-го серпня ц. р. перестав я бути членом мистецької організації »Зарево«. Д-р Євген Цегельський.

Відворот Анґлії з Далекого Сходу

Шангай, 21. 8. У вівторок закінчилося панування Анґлії в міжнародній концесії в Шангаю, що тривало майже 100 літ. Вже передполуднем японські війська ввійшли до західньої частини анґлійської оборонної смуги. Решта анґлійського простору, до якого належить також центр міста, японці обсадили у вівторок вечором. Анґлійські війська мали всісти на кораблі в середу. У звязку з цим китайські часописи пишуть, що анґлійські війська з Китаю відпливуть до Сінґапуру.

Анґлія нарушує невтральність Швайцарії

ПРОТЕСТ ШВАЙЦАРСЬКОГО УРЯДУ З ДОМАГАННЯМ ГОСТРИХ РОЗПОРЯДКІВ.

Ціріх, 21. 8. В ночі на середу проголошено в Берні, Женеві, Ніоні і Зіттені у Швайцарії протилетунські алярми. Завважено чужі літаки в околиці й над цими містами. Швайцарія вже двічі впала жертвою бомб, що їх скинули анґлійські, »заблукані« летуни. Швайцарський штаб видав в цій справі два комунікати, в яких подає, що коло 30 літаків перелетіло з півночі на полудне Швайцарію та опісля вернулося назад. З повідомлень італійських як і анґлійських виходить ясно, що це були анґлійські літаки, які намагалися збомбардувати північно-італійські міста.

Швайцарський посол в Льондоні зложив протест проти нарушення повітряної смуги Швайцарії та налягав, щоб анґлійський уряд видав гострі зарядження, щоб такі випадки більше не повторялися.

—o—

Телеґрама Мусолінія до кн. Аости

Рим, 21. 8. Мусоліні, як начальний вожд італійських збройних сил післав ґратуляційну телеграму з нагоди перемоги в Сомалі до Адіс Абеби, на руки віцекороля Етіопії, князя Аости. В ній пише:

„З нагоди зайняття Бербери, через що здобуття краю Сомалі стало довершеним фактом, пересилаю Вашій Високості ґратуляції італійського народу та мої власні. — Італійський нарід з абсолютною певністю перемоги слідкував за поодинокими фазами важких змагань. Прохаю висловити мою похвалу ґен. Насі, командантові боєвих частин, старшинам, підстаршинам, військам італійським і кольоніяльним. Всі вони склали докази незломної відваги й боєвого духа, гідні вояків фашистівської Італії. Після необхідного відпочинку спрямуєте війська невичерпані в боєвому запалі, що бережуть цілости імперії та поширяють її, до інших цілей. — Мусоліні".

—o—

Еспанія потребує бензини

Інформаційно цікавий допис із Мадриду приніс »Фелькішер Беобахтер« з 15. ц. м. Показується, що одною з головних конкретних причин еспанських протианґлійських настроїв є застосована супроти Еспанії анґлійська бльокада, яка не пускає нафти (бензини) з Америки. Наслідком громадянської війни Еспанія все ще має поруйновані залізничі шляхи. Тому вона мусить надолужувати користанням із битих доріг, а це в свою чергу вимагає великої скількости бензини для авт. У минулому році Еспанія спотребувала 577.000 тон бензини, що її головно достарчала Північна Америка. Тимчасом анґлійці замкнули довіз бензини і то двома способами: натиском на Злучені Держави, які самі заборонили експортувати бензину до Еспанії, та відрізанням морських шляхів. Еспанці пробували спроваджувати бензину під прапором Панами, потім мусіли докладно вираховуватись з неї та доказувати, що вона дійсно потребує такої то скількости. На те анґлійці заявили, що Еспанія поробила такі великі запаси, що для неї самої більше бензини не треба та що вона відпродує її німцям. Цьому перечить факт, що навіть само анґлійське посольство у Мадриді відчуває брак бензини для своїх авт.

Та анґлійська політика та витворена нею ситуація примушує еспанців щораз більше звертатися до Европи, дарма, що на час війни Еспанія таки нізвідки інде бензини не може дістати, як лише з Америки.

—o—

Анґлійці бомбардували „Дім Ґетого"

Недавно нічю анґлійські летуни, що в більшому числі заатакували міста полудневої Німеччини, обкидали бомбами Ваймар, столицю Турингії. Вони в злочинний спосіб намагалися обкидати бомбами виразно назначені шпиталі Червоного Хреста, як також дім Гетого, історичну памятку, перед якою клонить голову цілий культурний світ. Бомби впали на щастя 20 до 30 м. від дому Ґетого, та не спричинили шкід. — Тому, що при місячному світлі цей історичний дім легко можна було пізнати, немає сумнівів, що бомбардування його було зовсім свідоме. Коли порівнати з цим зразкове поступування німецьких військ підчас офензиви на заході, тоді виступить у правдивому світлі облудне обличчя Анґлії, що веде »війну в обороні культури«.

ІТАЛІЙСЬКІ ЛІТАКИ ЗНОВ БОМБАРДУВАЛИ МАЛЬТУ.

Рим, 21. 8. Аґенція Стефані подає, що ескадри італійських бомбовиків під охороною ловецьких ескадр бомбардували 20. ц. м. рано військові обєкти на острові Мальті.

—o—

РУМУНСЬКІ КОРАБЛІ НЕ ПОПЛИНУТЬ ДО АНҐЛІЇ.

Букарешт, 21. 8. З огляду на проголошення тотальної бльокади Анґлії румунський уряд заборонив всім кораблям, що пливуть під румунським прапором, перепливати крізь морські смуги довкола Анґлії, як терени обняті німецькою бльокадою.

—o—

ВТЕЧА АНҐЛІЙЦІВ З БУДАПЕШТУ.

Рим, 20. 8. Анґлійське посольство покинуло в поспіху Будапешт 18. ц. м. Воно відїхало — як пише »Месаджеро« — на наглє зарядження анґлійського міністерства закордонних справ, щоб ще встигнути, заки італійці не відітнуть зовсім дороги на полудневий схід.

ПЕРЕРВА В МАДЯРСЬКО-РУМУНСЬКИХ ПЕРЕГОВОРАХ.

Букарешт, 21. 8. Мадярська і румунська делеґація відбули 19. ц. м. два засідання. Підчас цих засідань голова румунської делеґації, міністр Валерію Поп, вияснив румунське становище щодо Семигороду. Обі делеґації порозумілися в тому напрямі, що особисто складуть звіти своїм урядам, натомість штаби делеґацій залишаться в Турн-Северіні. Про найближче спільне засідання обох делеґацій повідомиться пізніше.

—o—

Справа — якої не вільно легковажити

Є одна дуже важна справа, на яку при сьогоднішньому захопленні наявним пробудженням, відновленням національного життя цих земель, за мало, а може й зовсім не звертаємо уваги. Йде про широко поширений серед нашого народу алькоголізм. Не говорю тут про всі наші землі, бо не зважаючу на найкращу волю не мала я досі нагоди їх обїхати. Можу говорити тільки про Лемківщину, де живу, якій даю свою громадську працю. Жах огортає з приводу того, що діється в багатьох місцевостях і що оповідають місцеві люди. В багатьох селах процвітає новий промисл: виріб самогону, перерібка денатурату на напитки, словом алькоголізм у найнебезпечніших його видах. І то не тільки в темних, незорґанізованих селах. Ні! Навіть там, де нарід здавалось би доволі освічений, де живе орґанізованим життям, навіть там траплялися важкі затроєння і смертні випадки від »уліпшеного« денатурату чи самогону... Й ніхто не бе у дзвін на тривогу, ніхто не звертає на те увагу, начеб це була зовсім маловажна справа. Прийдете на анкету на село, запитаєте які важніші справи слід заторкнути, почуєте відповідь: поширений анальфабетизм, заскорузлість, часто матеріялізм, а про поширений алькоголізм і не згадують. Щойно коли спитаєте, як стоїть справа з алькоголізмом, чи люди пють, почуєте відповідь: ще й як! Хто пє? Всі! І жінки? Так і жінки! Часто почуєте ще жахливішу річ: не вільні від цього й діти... Мабуть нема дитини у шкільному віці, якаб не знала смаку алькоголю, а то й не вживала часто його. Буває і таке, що дитина напившись горівки йде до школи. Траплялося й таке, що маленькій дитині малий братчик дав алькоголю, щоб довше спала. Це ж жах!

Якщо не візьмемося негайно до боротьби з тією пошестю, не спинимо нарід перед упадком у пропасть, тоді даремні будуть всі наші труди, даремна вся наша культурно-освітня та орґанізаційна праця. З пяницями, з затроєним новим поколінням, не здобуме кращої долі, не діждемось кращого національного життя... Хіба ж кожньому відомо, що вживання алькоголю доводить до ослаблення волі, до занепаду моральности і збайдужіння до всіх справ. За чарку горівки можна купити кожного пяницю.

Алькоголізм, при крайно неґіґієнічному способі життя, при нужденному відживлюванні, доводить до повної фізичної деґенерації народу і то в короткому часі. Може не всі здаємо собі справу з небезпеки, яка загрожує нашому населенню. Тимчасом таку страшну пошесть алькоголізму наш нарід вже раз перейшов, а саме після скасування панщини. І тоді радість народу виявлялася в подібний спосіб, як нинішне визволення з недавніх кайдан.

І до чого це довело? В недовгому часі нарід стояв на порозі фізичної, моральної і матеріяльної руїни. Про упадок родинного життя говорять найкраще сумні народні пісні з того часу. Діти, перше покоління батьків алькоголіків, було тумановате. Це факт, ми старші люди ще ці сумні часи памятаємо. Можна сказати, що якби українська інтеліґенція, зокрема священство не взялося з повною енерґією до завзятої боротьби з алькоголізмом, хто зна чи мали б ми нині над ким і для кого працювати...

І нині огорнула наш народ поворотна хвиля алькоголізму. Самогон, денатурат, — а як кажуть — і якась »кропка« — етер, це вже отрути в повному того слова значінні. Найжахливіше те, що самі жінки помагають ці отрути фабрикувати, а рідні матері частують нею свої діти. Тому треба бити у дзвін на тривогу.

Всі, кому дороге відродження українського народу, по цей бік Сяну і Буга, мусять стануть до боротьби зі страшним ворогом — пянством. У першу чергу з пасивности мусить вийти священство. Перед ним велика, свята місія, така сама, яку в 70-80 роках минулого століття так світло сповнило тодішне наше ідейне греко-католицьке духовенство. Велике завдання мусить сповнити тут і наше українське учительство. В допомогу мусять прийти всі наші орґанізації, і старше громадянство і молодь. Мусимо відновити, на ново вщіпити »відродженецьку« ідею. В нинішних умовинах ніхто не буде нам робити в цій акції перепон. Мусимо до цієї акції станути всі і на всіх фронтах.

С. Кисілевська.

—o—

Втрачені надії Анґлії

(Від нашого кореспондента)

Берлін, в серпні 1940.

По оголошенні бльокади Англії війна ввійшла в останню фазу. Щоденно відбуваються велитенські летунські бої, в яких цілими десятками падуть зістрілені англійські модерні літаки і бальони. Німеччина працює для перемоги, в яку вірить загально і беззастережно. Які ж настрої в Англії. Чи час працює для Англії?

Черчіль, премієр англійського уряду, вважав саме на днях відповідним пригадати англійцям, що вони мусять тепер більше ніж коли числитися з інвазією, себто наступом Німеччини. Англійська преса висунула найважніше гасло: „будьмо готові!" Англійська преса обговорює це гасло в найрізніших варіяціях. Німецька преса — просто кажучи — кепкує собі отверто з англійців, вихорвуючи їм — о іронії! — ці самі »бльокадні« арґументи, якими оперували англійські публіцисти у вересні минулого року, а навіть ще весною ц. р. »Дас Райх«, прегарно редагований, репрезентативний німецький журнал пише: „Що поможе англійцям вся їхня готовість, коли бракне яєць і щораз менше в них сала; коли не функціонує експорт і зростає безробіття? І з американськими доставами не добре, якщо сам міністр фінансових справ Вуд заявляє, що війну можна вести лише за податки. Крім того не покращало англійське закордонне положення. В Єгипті відносини невдовільні, англійський вплив з Балкану витиснули, оману німецько-совітського непорозуміння розвіяла промова Молотова і вкінці погіршились відносини Англії з Японією..."

Німеччина переводить сьогодні повну бльокаду Англії. Перед портами Англії розставлено міни при помочі військових літаків. В такий спосіб значно звужується і стає проблематичною підкреслювана англійською пресою »морська лінія Мажіно«. Найпевніша сьогодні лінія оборони для Англії і взагалі в кожній модерній війні це — добре летунство. Запірні бальони на линвах, що ними заступили англійці на значній висоті доступ з повітря до своїх найбільших портів, не виправдали сподівань, бо нім. ловецьким літакам вдається їх успішно зістрілювати. І так від 11. до 16. серпня ц. р. німецькі літаки зістрілили аж 63 запірних бальонів. А з продукцією нових машин і вишколом більших кадрів добрих летунів справа не дуже то легка. Черчіль покликав — як відомо — на окремого міністра для летунської продукції пресового багатія, льорда Бівербрука, якого гаслом було: війну виграє не найдовший меч, лише найбільша калитка грошей. Льорд Бівербрук одна з найцікавіших постатей Британії, має за собою незвичайну карієру. Поповнич з походження, прибув до Англії з Канади і завдяки приятелям та інтересам, став швидко закулісовою особою. Вже у минулій війні був раз міністром пропаганди, потім кинув політику для грошей і, піднісши наклад ґазети »Дейли Експресс« з 35.000 примірників до 2,5 міліона, став одним з потентатів англійської прилюдної опінії. Та літак це не ґазета. І хоча льорд Бівербрук запевнив в останній промові можливість виконання Америкою і Канадою 3000 літаків для Англії протягом одного місяця, ніхто реально не рахує на цю поміч, знаючи, що це можливе до здійснення щонайменше протягом півтора року.

Одну з більших надій покладала англійська політика на розсварення Росії з Німеччиною. Новий англійський посол у Москві Кріпс робить всі заходи, щоб здобути серце володарів Кремля. Але його заходи не доводять до ніяких конкретних осягів. Москва, як кожний політичний партнер, має звичай розмовляти й приставати зі сильними. Надії Льондону поруч усіх невдач ще всетаки не втрачені. Варто пригадати, що британська політика в кожній політичній події, яка має звязок з Совітами, готова бачити конфлікт між Берліном і Москвою. Коли Совіти шукали точок опору на Балкані, добачував Льондон в цьому факті відчуження між двома континентальними потугами. Так було після вибуху російсько-фінського конфлікту і так було далі: підчас німецької акції в Норвеґії, при окупації Басарабії, чи вже ось на днях по злуці балтійських держав з Совітами. Рухливий амбасадор Кріпс мимоволі нагадує торічну нефортунну франко-англійську місію в Москві, зі всіма її заходами змобілізувати опінію Кремлю проти Гітлера, а виїхала мов непишна на другий день по підписанні німецько-совітського пакту. Чи бодай на цьому полі закордонних відносин час працює для Англії? Також ні.

Англійські оптимісти мають ще багато надій. На їхню думку, бельгійці, норвежці, чи поляки, а вже з певністю французи — програли, бо зле воювали. Вони все ще покладали велитенські надії на свою найбільшу фльоту, на виголодження Німеччини і сусідних країн, себто цілої Европи, врешті на можливість перенесення війни до Канади та на кольоніяльні простори. Але й тут є дуже багато признак песимізму. Взяти хочби одну: повна перемога італійців в англійському Сомалі. Вони шахують багато англійських сил у кольоніях, не дозволяючи їм відїхати на поміч метрополії.

В Німеччині всі, зокрема у політичних і військових колах переконані, що час працює проти Англії. Навіть пересічний німець знає сьогодні зовсім певно, що воєнний потенціял Німеччини далеко більший від англійського. Німеччина не воюватиме вже за стягнення Англії з престолу европейської найбільшої потуги. Німеччина готовиться до повного знищення англійського материка на островах і повного заломання його впливів та сили на всіх фронтах і континентах. Час не працює для Англії.

КТВ.

Розвіяні мрії

У звязку з недалекою річницею виповідження війни та останньої промови Ґен. Ґубернатора у Кракові, мимохіть пригадалось, що писала перед роком »Наша Пшишлосьць«, орґан »Союзу Польської Державної Думки«, у справі польсько-японських взаємин. Вони пробували ось так розвязати цю проблему:

»Конечно треба, — писала «Наша Пшишлосьць«, — щоби Японія довідалася про рішуче бажання бодай приватних сфер польського громадянства устійнити взаїмний кордон **імперіяльного засягу над рікою Уралом**. Це охоронить Польщу в деякій мірі від евентуального небезпечного для нас лявірування Японії в напрямку грізних для Польщі східно-европейських інтриґ, притому штовхне японську опінію, а за нею поступінно й армію в корисній для нас ґеополітичній напрямній.

Та японські вояки мусять знати, що дійшовши до лівого берега Уралу привітають їх з правого берега польські улани...«

Таке снилося ще перед роком, а тепер...?

—o—x

АНҐЛІЙЦІ БОМБАРДУВАЛИ ГОЛЯНДСЬКЕ СЕЛО

Амстердам, 21. 8. Як подає аґенція »АГП« з Ґільзе Рієн в ночі на неділю впав там анґлійський бомбовик типу »Брістоль-Бленгайм«. Залогу, що складалася з 4 осіб, взяли до неволі. Літак надлетів від сторони Німеччини. В ночі на неділю анґлійські літаки скинули 7 бомб на спокійне голяндське село Норд Шарвуд. Бомби впали на поле. В цілій околиці немає ніяких військових обектів.

ЗАТОНУЛО АНҐЛІЙСЬКЕ ПІДВОДНЕ СУДНО

Штокгольм, 21. 8. Анґлійська адміралія подає, що підводне судно »Орфей« »мусіло безумовно пропасти«.

З голосів преси.

Скасування політруків

В останньому числі »Дас Райх« з 18. ц. м. знаходимо допис власного кореспондента того часопису з Москви, що його передаємо з уваги на тему в цілості:

»З початком червня ц. р., в чотири тижні після того, як Ворошилов став головою створеного при раді народних комісарів »комітету оборони« і Тимошенко заступив його на становищі народного комісаря оборони, розпочалася велика реформа у »червоній армії робітників і селян« (так звучить офіціяльна назва совітсько-російської армії). Ця реформа, яку колись історик совітського часу звязуватиме з іменем Ворошилова, тепер уже в найбільш суттєвих справах закінчена. Її ціллю було скріпити команду владу в червоній армії та через те одночасно піднести дисципліну. Треба при цьому пригадати, що совітська армія повстала з барикадових боєвиків та з »партизанів« громадянської війни та що влада спершу виборних, пізніше призначуваних »командирів« (назва »старшина« прогнана) сильно обмежена системою рад та функціями »політруків« і »політичних комісарів«.

Немало вплинули на це досвіди фінської війни, про які сам Ворошилов згадував на цьогорічній травневій параді, що прийшлося скріплювати становище »командного складу« (читай: старшинського корпусу) внутрі військових частин, щоб і назверх підкреслити зріст поваги зверхника. Впровадили титул генерала та пошили нові, більш сановиті мундури. Червоноармієць, який 20 літ переходив біля своїх зверхників, не піднісши руки до краю шапки, тепер мусить усім старшим віддавати честь, як це буває в усіх арміях світа. Устійнено невідхильний службовий шлях для всяких запитів і скарг, щоб покласти край звичці, що кожний невдоволений вважав себе в праві на підставі »революційних законів« звертатися відразу до найвищих чинників. Загострено приписи карного військового кодексу та скріплено контролю санітарну і щодо доброго вигляду — словом, зроблено все, щоб зробити армію здисциплінованою та через те й більше боєздатною.

Тепер це діло реформи завершене розпорядком, що »політрук« чи пак доданий до всіх військових формацій »політком« геть відсунений. У новому розпорядку президії найвищої ради сказано, що та установа виконала вже свою основну ролю, а військовий орган »Красная Звезда« пригадує, що політрук за громадянської війни та в останніх роках проявив себе у боротьбі проти »шкідників і зрадників« при чистці армії. Але тепер (сказано) боєва здібність червоної армії та якість її командантів стала досконалою під військовим і політичним оглядом. Відтепер за всякий військовий та політичний вишкіл відповідальний тільки командант. Його воля і приказ є законом для всіх підчинених.

Таким робом »політрук« відіграв свою ролю, а проте не зовсім відійшов. Бо хоч командантам признано тепер єдине право командувати у червоній армії, проте в особі новоствореного при його боці »заступника у політичних справах« у корпусах, дивізіях, бригадах, частинах і відділах, на воєнних кораблях, у військових школах та у військових установах залишається надалі політичний »дорадник«, а військові совіти у військових округах є виразно і надалі зобовязані контролювати політичну працю у війську.

Але що тут іде мова головно про дорадчу та пропагандивну діяльність, можна це виміркувати з того, що істнуючі досі при військових округах та в арміях »політичні управи«, як також »політичні відділи« окремих військових частин були називані загально відділами »для політичної пропаганди«. Отже можна твердити, що функція політрука скасована, якщо вона могла обмежувати владу військового команданта. Політичний вишкіл у дусі піднесення морального почування вояка є тепер — як це виразно підкреслює військовий часопис — виключно справою команданта, якого єдине командне право підкреслене з цілою рішучістю. Особлива структура совітської армії зазнала через те рішальної зміни у дусі загально-прийнятої структури всіх армій так, що формальне збереження системи рад (совітів) не зможе вже змінити нічого суттєвого«.

за Семигород

У тому самому числі »Дас Райх«-у маємо власні кореспонденції з Балкану, присвячені теперішнім переговорам про мирну ревізію румунських державних кордонів. М. ін. читаємо у кореспонденції з Будапешту:

»...Аж до середини цього року Румунія була державою, яка у власній свідомості, як Велика Румунія, займала місце, що переступало ген далеко колишні мрії про румунство. А проте відповідальних державних діячів нераз находило у пізніших роках прикре почування остраху, бо з перемогою прийшли теж і найважчі клопоти. З пяти сусідських держав лише дві були приятельками, зате три — без огляду на назверхні форми — фактично були ворогами. Обидві асекурації, які себе перехрещували, а саме Мала Антанта і Балканський Союз та одиничні союзи, як напр., з Польщею, мали тільки тоді вартість, коли з цілої їх будови не бракувало ніодної цегли. Але ті цегли почали відпадати у 1938 році, з хвилиною розпаду Чехословаччини. Потім пішла Польща. Залишилися три вороги. Росія, Мадярщина і Болгарія скріпилися військово, дехто з них і територіяльно.

Ті три противники мали свої вимоги. Росія Басарабію, Мадярщина Семигород, Болгарія Добруджу.

Басарабська проблема вже розвязана. Залишилась Мадярщина і Болгарія. Переговори з Болгарією здається не надибують на засадничі трудноші. Найтрудніша справа таки з Семигородом. Коли скінчилася світова війна, румуни переступили визначену демаркаційну лінію та підтягнули до небувалої висоти свої вимоги. Тим, що вони забрали чисто мадярські землі, вони створили у своїй державі вогнища будучої крізи. Арад, Великий Варадин (Надьварад), Сатмар і Мармарош це мадярські міста. Але найбільш ускладнює ситуацію факт, що й землі т. зв. секлянських комітатів мають мадярську більшість. Мадяри не могли прийняти думки, підданої румунами, щоб перевести переселення людности без територіяльних змін. Півтори міліона мадярів не можна виміняти за 36.000 румунів. Крім того мадяри протиставляються тому, щоб переселювати секлянців, навіть поруч із значною віддачею території, бо вони — мовляв — занадто старі автохтони З другого боку Семигород був давньою мрією румунського народу і велика скількість провідних румунських мужів походить саме з Семигороду."

ОМЕЛЯН КОСТИШИН 5)

Береза

(Спомин)

Села, куди ми з поспіхом проходили, зруйновані, а то й обіджені тисячами втікачів і польським військом. З голоду й перевтоми були б далеко і не зайшли, якщоби не німецька військова кухня. Попоїли і підсилившись так, що могли вже йти аж до пізнього вечора. Найгірше, що ніде не було місця на нічніг по селах. Усюди повно війська. Довелось ночувати під якоюсь стиртою соломи. А ночі були вже холодні. Таки добре промерзли до ранку.

На другий день рушили далі й то спішно, бо все позирали на схід. Вже й так по дорозі стрічали, як місцеві поліщуки ставили на привітання совітської армії повитальні брами.

Під Берестям бачили ми, по обох боках шляху, силу силенну розбитих та попалених польських авт і повзів та порозкиданих гарматніх стрілен і муніції. Тут щойно недавно йшла борня і сліди її були на кожному кроці такі свіжі. Валялось на тому шляху і багацько всяких порожніх пушок із консерв; ми вибирали кращі з них, вичищували, щоби мати чим напитись води. На передмістю Берестя вступили до одного селянна. Хотіли купити харчів, та він виправдувався, що немає, бо що було, виїли втікачі і військо, але як довідався, що вертаємось з Берези, все якось найшлося: і молоко, і хліб і бульба.

В будинку ґімназії у Берестю збирались усі наші. Туди зайшов і наш гурток. Нами заопікувався місцевий комітет та обділив нас хлібом і оселедцями. Наші провідники робили заходи в німецької влади за автами, або залізничими вагонами, щоб дістатись ними дальше, але довідались, що залізниця наразі ще не ходить, авта знову ж зайняті. Врешті в Берестю була тільки провізорична німецька влада, бо місто мало перейти в руки Совітів.

Нам радили удатися до містечка Семетичі, а там уже німецька влада може нам в дечому помогти.

І ми пішли до Семетич. Німці радили йти другим боком Буга, бо туди безпечніше. До Буга було яких 15 км., тому ми спішились, що скоріше перейти ріку та бути вже безпечними. І ось уже перед нами Буг; переходимо його через провізоричний міст, поставлений німцями. На другому боці свобідніше відітхнулось. Небезпека поза нами, не треба вже озиратись на схід, поза себе. Та мені приходилось важко йти разом із другими дальше. Не ставало сил. І права нога якось зіштивніла в коліні, так що не ступав нею, а волік за собою. Залишившись позаду, я відпочав дещо в одної господині, напився молока і трохи прийшов до себе. Рад не рад мусів знову рушити в дорогу. Вже сам один. По дорозі випитував прохожих про своїх, та ніхто їх не бачив, мабуть змінили напрям.

Тепер уже й околиця та люди змінились. Це вже не свої, поліщуки, лиш мішанці, а щораз дальше на захід — мазури. Самому йти було ніяково і скучно. Навіть небезпечно. Тому я мусів скривати по дорозі хто я і що я. Звичайно прокидався у польського „уцікінера". Відпочивав коротко, поспішав, хоча з трудом. До Сематич мав ще яких 80 кільометрів. Вкінці добився, дійшов щасливо, але й тут не застав своїх. Місцеві жидки казали, що була тут ґрупка німців, що вертались із Карт. Берези, але вони вже відїхали німецькими автами в напрямі Східних Прус. Ці жидки порадили мені зайти на село переночувати і там підождати на своїх. І я пішов та зайшов в українське село Туря Велика, що над самим Бугом. Там прийняли мене гарно і щиро гостили. В Турії я перебув дві доби, дожидаючи своїх. За інформаціями заходив я до містечка Семетич по дневі, а на ніч вертався на село. Та в Семетичах було уже непевно. Німецька влада стала ліквідувати свої бюра і тут мали ще прийти совіти. Не було що довго надумуватись, врешті я втратив уже надію на те, щоб тепер німецька влада могла відставити нас до дому. І так не діждавшись своїх, я пустився знову самий в далеку дорогу в напрямі ріки Нарви, віддаленої 150 км.

(Докінчення буде).

Господарські справи

Господарська незалежність

Господарська діяльність як один із за- [redacted] ніяких союзників вести чи продовжати боротьбу. В такій ситуації держава здана в господарстві виключно на свої засоби, а коли їх недостає, зближається марево програної. Все те пережила вже цісарська Німеччина підчас світової війни. Звідсіль змагання кожної держави розбудувати своє господарство так, щоб у рішальних хвилинах можна було бути під оглядом господарським незалежним. Тому треба: 1) вистарчальної кількости харчів, 2) вистарчальної кількости рук до праці, 3) підставових промислових сирівців. Коли ж ці основні дані охопить міцна й пружива господарська орґанізація, тоді господарська незалежність держави забезпечена.

Тотальні, націоналістичні держави, які згідно зі своєю природою змагають до якнайширшої розбудови своїх духових і матеріяльних вартостей в потребі навіть шляхом фізичної проби сил — війни, присвятили господарству пильну увагу. Про їхню господарську політику говориться як про »автаркію«, себто змагання до повної самовистарчальности. Якщо під автаркією — самовистарчальністю розуміти господарську незалежність держави, це в порядку; коли ж в зміст слова »автаркія« вкладається поняття повного господарського замкнення в собі й зірвання господарських звязків та товарообміну з другими державами, тоді треба заперечити будьто би ці держави таке робили.

Засади господарської незалежности не виключають господарської співпраці між державами чи континентами. Вони тільки домагаються, щоб у важках і переломових хвилинах держава, обмеживши потреби населення до відповідного ступня, власними засобами, добуваними й вироблюваними на своїй території, могла задоволити всі основні потреби життя й боротьби. І це є суттєвою справою в змаганні до господарської незалежности. Якраз це вповні вичерпує зміст слова »господарська незалежність«.

Я. Г.

Нові розпорядки про збіжеву господарку

В одному з попередніх чисел «Кр. Вістей» в господарській сторінці подали ми ряд відомостей про орґанізацію жнив і відставу збіжжя до призначених місць. Останньо появився новий розпорядок, який нормує цілість збіжевої господарки. — Згідно з цим розпорядком всі підприємства, що займаються збіжжям, діляться на три роди: 1) виробничі підприємства, 2) обрібні й перерібні, 3) торговельні. До перших належать всі заведення, що продукують якінебудь сільсько-господарські продукти, т. зн. збіжжя, стручкові чи олійні рослини, або сіно чи інші пашні рослини. До других належать всі заведення, які переробляють чи обробляють вичислені в попередньому сільські продукти та пекарні. До третіх належать підприємства, що перепродують і розділюють всі ці товари. До торговельних підприємств належать теж всі аґенти, маклери й комісіонери, що працюють в збіжевій бранжі.

Ми вже згадували про те, що все збіжжя по залишенні собі відповідної кількости до власного ужитку, депутатів та на засів мусить бути відставлене, а олійні рослини мусять бути відставлені всі з вимком тих, що є призначені на засів.

Головним відборцем, куди слід доставляти збіжжя, будуть Окружні Союзи Кооператив (Крайсґеноссеншафт), або спеціяльно призначені до цього місця роздільні, чи млини. Про них рішає Відділ прохарчування й сільського господарства при уряді Губернатора, себто шефа дістрікту. Відділ прохарчування сільського господарства при уряді Ген. Губернатора означить загальні речинці, до яких мають бути виконані достави. Розпорядок обговорює докладно сорти й роди продукту та їхню обрібку. *Дальше подає напрямні для млинів. Млини обовязані поробити якнайбільші технічні удосконалення, щоби перемолоти протягом року означену кількість збіж, а з другого боку, щоб якнайменше йшло на відпадки.* При житі треба осягнути 80%, при пшениці 70% муки. При кінці розпорядок нормує справу обовязку книговедення в млинах і подає карні приписи. Одночасно зазначує, що це є напрямні, над переведенням яких стежитиме провідник відділу прохарчування й сільського господарства і він в цьому напрямі видасть відповідні розпорядки.

ЗАПЛАТА ЗА ДОСТАВИ ДЛЯ КОЛИШНЬОЇ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Урядово подано до відома, що достави для польської держави, виконані до дня 11. жовтня 1939 р. будуть заплачені, якщо стердиться, що вони причинилися до розбудови якихсь ділянок господарства, а доставець є німецьким громадянином або мешкає у Ген. Губернаторстві. Справами заплати займається Тройгандштелле Ост.

ЦІНИ В НІМЕЧЧИНІ, АНҐЛІЇ, ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Одним з науспішніших засобів господарської політики Німеччини є устійнення цін. Держава в Німеччині перебрала на себе завдання своїми орґанами не лише контролювати, але й рішати про усталення цін. Завдяки цьому протягом останніх дванацяти воєнних місяців ціни в Німеччині зросли тільки на 3,4%. Ця звишка випливає з деякого перенаставлення німецької продукції, спричиненого війною. За цей час в Анґлії ціни зросли на 30%. А в останньому часі в цьому напрямі проявляються просто катастрофальні тенденції. У Злучених Державах Півн. Америки в цьому самому часі ціни піднеслися несповна 1%. Зате внаслідок зброєневої конюнктури на будуче проявляється тенденція до зросту цін.

ГОРА ЗОЛОТА

Запаси золота у Злучених Державах зростають безустанно. Величезні воєнні достави, які Америка виконує до Анґлії, а передтим до Франції, Голяндії й Бельґії, плачені тільки золотом. І тому кількість золота у З. Д. зростає до нечуваних розмірів. З другої сторони капіталісти, шукаючи безпечного місця для своїх капіталів, вибирають Америку. В останньому часі найбільший приплив золота до американських сховків походить із Швайцарії. Ще в квітні ц. р. швайцарські капіталісти мали поверх 430 міліонів долярів у золоті, зложених в американських скарбницях. Від цього часу транспорти золота до Америки не перериваються.

ЗА ОВОЧІ, ЯРИНУ Й ТЮТЮН — МАШИНИ

Надвишка цьогорічних жнив в Болгарії піде в цілості до Німеччини, вартости понад півтора міліярда лев (1 лева — 6 сотиків) Предметом вивозу будуть в першій мірі овочі, ярини й тютюн. Предметом привозу — сільсько-господарське приладдя і будівельні машини. Поважну участь в тій торговлі візьме болгарська кооперація. Можна сказати, що в Болгарії є понад 7.500 сільських кооператив з 810 тисячами членів. Закладовий капітал виносить 3 і пів міліярда лев. Кооперація має дві кредитові централі. Вони дістали останньо від держави для розділу серед населення дуже поважні грошеві засоби. Засоби мають послужити для закупу сільсько-господарських машин, як теж для виконання цілого ряду особливих земельних робіт.

НАДВИШКА РУМУНСЬКИХ ЖНИВ ДО НІМЕЧЧИНИ

Завершенням політичної переорієнтації Румунії в напрямі держав осі є її господарська звязаність з державами осі, а в першій мірі з Німеччиною. Останньо підписано збіжевий договір між Німеччиною й Румунією забезпечує Німеччині майже цілу збіжеву надвишку цьогорічних жнив. В першій половині цього року Румунія вивезла 820 тисяч тон збіжжя; з цього 400 тисяч тон до Німеччини, 163 тися до Італії, 121 тися до Анґлії. Згідно з новим договором майже всю надвишку цьогорічних жнив забере Німеччина, а попри неї Італія. Експортові можливості збіжжя цього року значно обнизило відступлення двох провінцій — Басарабії й Буковини Сов. Союзові. Коли ж в найближчих днях деякі частини краю перейдуть до Болгарії й Мадярщини, то вивозова спроможність Румунії знову зменшиться. Це так зі збіжжям. Коли йде про нафту, то вона властиво під оглядом продукції й вивозу буде стояти на дотогочасному рівні. Якщо, очевидна річ, не підніметься нових інтенсивних верчень або далекойдучих уліпшень істнуючих шибів.

ГОСПОДАРСЬКА РОЗБУДОВА ТУРЕЧЧИНИ

Політична ситуація, в якій находиться Туреччина, змушує її до зміцнення своїх господарських можливостей. Бажаючи переломати господарську залежність від других країв, Туреччина приступає до широкого упромисловлення. З тією метою призначено одному з банків зорґанізувати промисловий кредит, а для закупу сирівців розбудувати одне з істнуючих підприємств. Спроваджування машин полекшуватиме вегайно підписаний господарський договір з Німеччиною. На основі цього договору Туреччина буде мати змогу користати з приводу найновіших німецьких машин.

ГОСПОДАРСТВО СОМАЛІ

Вістки, що приходять із фронту в Сомалі вказують, що вже майже ціле британське Сомалі занято італійцями. Ціле Сомалі замешкує 350 тисяч туземців і 2.700 білих. Столиця краю Бербера має приблизно 30 тисяч населення. Мешканці займаються головно скотарством і воно є основою цілого доходу. Предметом вивозу є масло, воли, вівці та кози. При цьому деякі коріння та арабська гума. Примітивність господарства, поглиблена ще браком залізничих шляхів і битих доріг, так, що ввесь транспорт відбувається по старосвітськи на верблюдах.

——o——

ЛІТЕРАТУРА

Wolther Pahl — Weltkampf um Rohstoffe, ст. 361, численні ілюстрації, накладом Вільгельм Ґольдман у Ляйпцігу, ціна 8.50 марок.

В пятьох частинах автор по черзі розглядає: енерґетичні засоби землі, засоби металів, вовна, бавовна та кавчук, управа землі й виживлення, наприкінці засіблення сирівцями сімох потуг світа. До книжки доданий спис цінної літератури.

Професійні школи

В ч. 74 »Краківських Вістей« у статті п. н. »Наші потреби у професійному шкільництві« інж. М. Деревянко зясував справу українських фахових шкіл у Ген. Ґубернаторстві. У звязку з плянами німецької влади, що зміряють до повної переміни польського шкільництва, наша сітка підлягла деяким змінам та доповненням. Подаємо коротко німецький тип фахових шкіл і вказівки, як слід переходити з одного до другого типу шкільництва. (Читай передову статтю »Краківських Вістей« ч.78). Основою є народня 7-клясова школа. По ній молодь може йти до: а) хліборобських, б) промислових і в) торговельних шкіл.

ХЛІБОРОБСЬКІ ШКОЛИ.

а) **Нижча хліборобська школа.** По скінченні 14 літ життя (7 кл. народньої школи) хлопці й дівчата можуть вписатися до нижчої хліборобської школи (Беруфшуле). Наука триває два роки; тижнево один день теоретичної науки, пять днів праці в господарстві. Наука обовязкова і безплатна. Триває цілий рік, крім весняних засівів і жнив. Число учеників при одній школі засадничо 400, але мусить бути принайменше 150—180. Ця школа функціонує цілий тиждень з тим, що кожного дня приходить на виклади інша група молоді. Якщо в кожній ґрупі є по 30 дітей та є шість груп, тоді школа начислює 180 учеників. Якщо одного дня ходитиме на виклади більше ґруп (до цього треба прямувати), тоді школа може легко дійти до числа 400 учеників і легко це число учеників обслужити.

б) **Однорічна хліборобська школа.** Ця школа призначена для хлопців і дівчат, які скінчили засадничо 2 кл. ґімназії нового типу, себто у віці — 16 років (найменше 15 років). Можуть бути теж без ґімназії, але мусять мати практику і здати вступний іспит. Наука триває цілий рік без перерви, або з поділом на два зимові сезони (теоретично), а в літі практично. Дівчата мусять вчитися цілий рік без перерви (без поділу на сезони). Якщо ученики, які скінчили цю школу, хочуть іти до вищої школи, себто ліцею, мусять відбути однорічну практику. Наука коштує 25—40 зол. річно. При цій школі має бути рільне господарство.

в) **Хліборобський ліцей (Ляндбавшуле).** Це дволітня школа для хлопців, які скінчили 4 кл. ґімназії нового типу, мають малу матуру й відбули один рік практики, яку признають, якщо її відбуто в господарстві; або для учеників, які скінчили однорічну хліборобську школу й відбули практику (1 рік). Наука коштує біля 15 зол. місячно. По скінченні її можна йти на вищу хліборобську школу, якщо кандидат відбуде ще додатково один рік спеціяльної практики. Кожна школа мусить мати відповідний будинок. Влада може призначити на це будьяку давну школу. Уладження, інвентар (живий і мертвий) та всі інші видатки, крім платень учительського персоналу, покриває організатор, або власник шкіл, місцеві самоуправні уряди та засоби самої школи.

Подання треба вносити до німецьких шкільних властей в області (дістрікті) через інспекторів (крайсшульратів) та треба докладно подати: 1) який будинок призначити на ту ціль, 2) кандидата на директора, евент. на професорів, 3) засоби на вдержання школи, 4) приблизне число учеників і реальний бюджет.

Поодинокі місцевості домагалися значно більше шкіл, ніж їм призначив УЦК. Проте поодинокі УДК мусять добре приложити праці й старань, щоб могли поручені їм школи матеріяльно вдержати. Подання треба вносити якнайскоріше, у всякому випадку вже в серпні. Наука розпочинається з початком жовтня.

ТОРГОВЕЛЬНІ ШКОЛИ.

Призначені для хлопців і дівчат, які скінчили 7 кл. народньої школи й мають 14 літ життя. Ці школи побудовані на тій самій основі, що й хліборобські та промислові школи. Наука в тих школах починається у вересні.

а) **Нижча школа (Беруфшуле).** Наука триває три роки з тією самою системою, що і в хліборобських, а саме пять днів у тижні праці в крамниці, а один день науки у школі. Купці обовязані посилати ученика до тієї школи.

б) **Дворічна торговельна школа.** До неї приймають хлопців і дівчат, які скінчили 1 або 2 кляси ґімназії нового типу, або нормально скінчили 7 кл. народньої школи та мають 14—15 років. Платня за науку 15—20 зол. місячно. По скінченні школи, ученик має відбути дворічну практику, щоб міг дістати освіту в торговельному ліцею.

в) **Однорічний торговельний ліцей** (19—20 літ) має спеціяльні відділи: а) загальний, б) банковий, в) промисловий, г) кредитово-торговельний і т. д. По скінченні ліцею стає директором підприємства або керманичем відділів. Хто хоче йти на вищі торговельні студії, мусить відбути спеціяльну однорічну практику. Хто хоче стати учителем торговельних шкіл, мусить по відбутті однорічної практики відбути однорічний педагогічний курс. Наука в торговельному ліцею 15—20 зол. місячно.

Хто має матуру, оминає дворічну торговельну школу і студіює відразу в торговельному ліцею лише 2 роки; з того 1 рік є підготовний, загальноторговельний, другий рік зі спеціялізуванням.

ПРОМИСЛОВІ ШКОЛИ.

Для хлопців, які скінчили 7 кл. народньої школи, або 2 кл. ґімназії нового типу і мають 14 років життя.

а) **Нижча школа (Беруфшуле).** Наука безплатно. Школа 3-літня на тій самій основі, що й хліборобські школи, лише тут хлопець, який практикує або працює в терміні, 1 день на тиждень мусить бути в тій школі і постійно та точно ходити. По скінченні тієї школи стає челядником або помічником.

б) **Трилітня ремісинча школа.** Наука коштує 15—20 зол. місячно. Приймається молодь, яка скінчила 14 років життя і 7 кляс народньої школи. Промислові школи є різного типу. Для тих, які скінчили 2 або 3 кляси ґімназії нового типу, як буде потреба, можна зорганізувати півторарічні курси промислові. По скінченні тієї школи хлопець має титул челядника або помічника. Щоби могти студіювати в ліцею, мусять челядники відбути 1-річну практику.

в) **Дворічний ліцей (Майстершуле), дворічний технічний ліцей (Техніше Шуле).** Для помічників у віці 18—20 літ. По скінченні тієї школи стає майстром.

Хто рефлектує до тієї школи — зголоситься безпосередньо до УЦК у Кракові. Справа будинків, інвентаря й матеріяльних засобів — таксамо як у хліборобських школах.

Л. Бачинський.

[redacted]

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

СЕРПЕНЬ.

22. Четвер — Матея ап.
23. Пятниця — Лаврентія муч.

П. Миколу Петришина, аґента Українського Видавництва на грубешівський повіт, просимо негайно приїхати і зголоситися у Видавництві.

— ПЕРШЕ ЧИСЛО »СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ«. Вже появилося 1. ч. »Сільського Господаря«, госп.-кооп. часопису (за серпень) господарського т-ва »Сільський Господар« та української кооперації в Ген. Ґубернаторстві. Ст. 18. Видає: »Сільський Господар« в Ярославі, Ринок 6. Виходить раз у місяць. Річна передплата 9 зол., ціна поодинокого числа 80 сот. Зміст цього числа: Є. Храпливий: Наш часопис до своїх Читачів; інж. А. М-ич: Змінені умовини; проф. В. Доманицький: Українське сільське господарство в добу війни; інж. аґр. Романенко: Засіваймо наші поля кращими сортами пшениці та жита; інж. аґр. М. Каплистий: Як треба гноїти помічними гноями; Управа ріпаку; інж. Т. Білоус: Доглядаймо пасовиська; Л. Бачинський: Що робити з садами? — Годівля і плекання тварин. Д. Івашкевич: Праця в пасіці по медобранні; інж. М. Боровський: З пасічницького фронту; Інстр. М. Крупа: Посилаймо дітей до Хліборобського Вишколу Молоді; Другий кооперативний зїзд в Ярославі. — Яр. Дригинич: Від низової кооперативи до повітової централі. — Обіжники та комунікати. — Вісті з місць. — Правні поради. — Цей часопис необхідний для кожного нашого господаря.

— ДЕРЖАВНИЙ ІСПИТ ЗРІЛОСТИ відбувся у Кракові під проводом делеґата Ґен. Ґубернаторства (Відділ Н. В. і Н. О.) проф. Ф. Фура. До іспиту зголосилося 139 кандидатів. Іспит здали: Болеста Роман, Лазаренко Вол., Козак Лев, Стельмахів Вадим, Чопівський Юрій, Буцманюк Богдан, Цісик Константин, Кассіян Роман, Неверлі Микола, Зілинський Орест, Бобер Андрій, Бровар Омелян, Целевич Богдан, Галь Микола, Клюфас Орест, Коцур Ігор, Левицький Борис, Малиновський Роман, Наконечна Марта, Паславський Богдан, Укарма Лідія, Тимцюрак Богдан, Шупаний Михайло, Шухевич Юрій, Венгринович Оріон, Заяць Богдан, Новосад Евген, Паламарчук Ірина, Ціховляс Хризанта, Грех Юрій, Гах Григорій, Гаук Богдан, Ґранда Антін, Цьорун Іванна, Божусь Володимир, Гнатченко Михайло, Ільницька Ірина, Іванечко Надія, Камінський Теодор, Кіляр Марія, Коберський Олександер, Малюца Ярослав, Бартошко Марія, Марчак Роман, Осідач Ольга, Осмак Ярополк, Панковецька Тамара, Прокоп Даниїла, Прокок Володимира, Семчишин Ярослава, Сікора Євген, Сторощук Роман, Шабакевич Олександра, Шехович Ірина, Шкарупа Григорій, Швед Евген, Прокіп Зеновій, Вахнянин Лев, Величко Теодозія, Салдан Гнат, Антонишин Михайло, Блавацький Михайло, Бородайко Олександер, Цеглинський Данило, Хиляк Ольга, Хроновят Мирослав, Цурковська Надія, Дзядик Ірина, Ганківська Лідія, Гнатик Микола, Яцків Марія, Ільків Ольга, Іваночко Оксана, Іванів Василь, Качковська Агафія, Кіндрат Леонтія, Кліш Мирон, Кузьма Надія, Лозинська Святослава, Лучаківська Таісса, Литваківський Анатоль, Мороз Василь, Маркевич Мирослав, Нюнька Богдан, Юрчак Ярослав, Осадчук Богдан, Петеш Ярослав, Прокоп Роман, Шухевич Стефанія, Пшепюрський Всеволод, Радьо Роман, Савчак Марія, Саноцький Володимир, Фуґлевич Лідія, Сороківський Юрій, Сидор Ігор, Шарий Борис, Шлемкевич Мирослава, Вах Віра, Захарук Іван, Зубрицька Ірина, Алексевич Татяна, Баврук Василь, Білик Володимир, Давид Іван, Бичкович Володимир, Федан Володимир, Смольський Василь, Лапичак Адріян, Лисяк Надія, Максимів Вільгльм, Маґун Володимир, Матвіїшин Стефанія, Нестеренко Павлина, Пащак Ярослав, Підгірський Антін, Подоляк Григорій, Рибак Володимир, Романович Роман, Слюзар Олег, Подлавик Бронислав, Вахнянин Олександра, Ґудз Володимир.

— ЗГОЛОШЕННЯ ДО ФАХОВИХ ШКІЛ. На основі розпорядку Ґенерального Ґубернатора всі учні купецьких і ремісничих фахів та зайняті в домашньому промислі обовязані ходити до фахових шкіл. Обовязком працедавців допильнувати, щоб їх учні зголосилися до тих шкіл і правильно ходили до школи. Хто не застосується до цього розпорядку, буде строго покараний. У Кракові мають зголоситися до фахових шкіл: а) учениці, що працюють в купецтві, в понеділок і пятниці між год. 17—19, вул. Льоретанська 16; б) учні, що працюють в купецтві, в понеділки й пятниці, між год. 18—20, в бараковій школі при Ал. Красінського; в) учениці ремісничих фахів і в домашньому промислі — щоденно від год. 10—12, вул. Сирокомлі 21; г) учні, що працюють в ремісничих фахах і в домашньому промислі — щоденно від год. 18—20, вул. Дітля 2. При зголошенні треба привести такі документи: 1) метрику, 2) свідоцтво покінчення вселюдної школи, 3) подання з життеписом, 4) посвідку від працедавця. Вписи тривають до 21. серпня ц. р. Вписове 4 зол.

— ТОРГОВА ГАЛЯ У КРАКОВІ. Недавно закінчено будову нової торгової галі у Кракові. Керівник будови вручив ключі посадникові міста, д-рові Шмідтові, що виголосив промову про вагу цієї нової інвестиції для міста, яку побудовано коштом 1.5 міліона золотих продовж двох років.

З українського життя

ПЕРШИЙ РАЙОНОВИЙ ПОПИС ДИТЯЧИХ САДКІВ У ПОРОХНИКУ.

З початком липня ц. р. зорґанізували заходом Делеґатури Українського Допомогового Комітету в Порохнику дитячі садки в таких селах порохницького району: в Гавачковичах, Ріплині, Хорові, Тиневичах, Чудовичах, Крамарівці, Угорці та Розборі Округлім. Дня 4 серпня ц. р. відбулися у всіх згаданих селах місцеві пописи, а дня 11. серпня ц. р. відбувся в Порохнику районовий попис діточок з усіх дитячих садків та захоронки Сестер Служебниць в Порохнику. Попис попередило Богослуження відслужене в каплиці біля церкви. — Опісля відбулась дефіляда дітей та всіх приявних перед членами Делеґатури. З черги на площі коло церковного дому почався попис. Приявні з приемністю приглядалися виступам діточок поодиноких садків і збірним вправам та нагороджували малих виконавців рясними оплесками. Під кінець о. проф. Шуляка С. подякував провідницям дитячих садків за їх працю, що відбувалася нераз серед нагінки з боку місцевих поляків, яких коле в очі все зорґанізоване українське життя та не можуть погодитись з думкою, що »ойчизни« не стало. Свято закінчено відспіванням національного гимну і патріотичних пісень. Слід згадати, що в районі Порохника дитячі садки та їх попис відбулися вперше того року, бо давніше про їх улаштування навіть не можна було мріяти. Провід свята спочивав у руках учит. Тетяни Круба, яка вивязалася якнайкраще зі свого завдання. В.

ВОЛОВЕЦЬ БЕРЕТЬСЯ ДО ПРАЦІ.

Воловець належить до найбільш запущених сіл горлицького повіту. Не було тут ніколи священиків ні учителів, які працювали б над культурним піднесенням села. Темнота населення створила податливий ґрунт для москвофільства, яке тут закорінилося ще перед світовою війною. В 1927 р. село перейшло в 90% на православе. У грудні минулого року Воловець дістав двох учителів в особах м-ра Хомяка Данила і Переймн Евгена. З початку треба було побороти всякі перешкоди від осіб, які хотіли »русско-православного учителя«. Поборовши перешкоди учителі взялися з молодечим запалом до праці у школі. Праці було багато, бо школа була занедбана, опісля засновано кооперативу. Пан-отець о. Герасимів, місцевий православний парох виступав проти кооперативи. Йому здавалося, що в селі мае бути »православна« кооператива, а не українська. Коли плян з »православною« кооперативою виявився безглуздим о. Герасимів задумував оснувати в селі філію кантини німецької прикордонної сторожі. Вкінці в селі таки заложили кооперативу завдяки кільком розважнішим господарям з п. А. Горбалем у проводі. До кооперативи належить понад 30 членів. У лютому ц. р. учителі зорґанізували самоосвітній гурток молоді (12 осіб). Праця у гуртку обмежувалася головно до товариських гутірок і співання українських національних пісень. По виїзді більшої частини учасників на роботи до Німеччини — праця в гуртку завмерла. З початком квітня ц. р. заходом учителів уладжено Шевченківські роковини. Програма складалася з деклямацій, пісень і двох рефератів місцевих учителів. Приявних було 150 осіб. Від того часу праця в селі пішла живіше. Учителі зорґанізували аматорський гурток, заходом якого відбулася вистава комедії: »Пан майстер Копитко«. З цією самою виставою гурток їздив до села Гладишова і Пантної. Там осягнув великий успіх. Не зважаючи на перешкоди гурток приготовляе другу виставу. Головною перешкодою культурно-освітньої праці в селі е темнота і перешкоди, що їх раз-у-раз створює пан-отець Герасимів (походить з Поділля, у Росії перейшов на православія).

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА СЛУЖБА БОЖА В БЕРЛІНІ

Українська православна громада в Берліні вже від довшого часу намагається впорядкувати свое церковне життя та зорґанізувати українську православну парохію. Цих благородних поривів не вдавалося довго здійснити з незалежних причин, час минав і справа орґанізації парохії все відтягалася. Вкінці до Берліна прибув о. Федір Білецький, заходами якого при допомозі мирян вдалося приступити до орґанізації парохії. Творення парохії почалося торжественною Службою Божою в українській мові, в берлінському катедральному соборі в неділю 4 серпня ц. р. Цієї неділі рано в автобусах, трамваях, підземній залізниці чути було українську мову і радість мирян, які поспішали до собору на богослуження. Вже зближається 8-ма год. церква поволеньки наповняється людьми. Годі передати словами ті різнородні почування присутніх, які ждали на початок богослужби. Вкінці відчинилися царські ворота і перед престолом станув о. Федір в асисті о. Якова Кравчука, українського православного священика, котрий недавно прибув до Берліна. Отці тихо моляться. Зперед престолу несеться могутне »Благословенне Царство Отця і Сина і Святого Духа...« Хор могутньо відповідае »Амінь«. Стрепенулися серця, заблисли обличчя... душу наповняє якась неземна радість... Мабуть вперше стіни собору почули величні згуки, повні сили та краси української мови, співу, молитви. Прегарно співав хор під орудою талановитого дир. Римарчука. Служба Божа пройшла під знаком молитви та надії на краще майбутне. Коротке слово о. Федора запало добрим зерном у змучені душі, окрилені тепер надією. Останне благословення. У храмі тиша, чути лише тихі шелести на крилосі... священики стають навколішки і могутні звуки гимну-молитви »Боже Великий...« потрясають цілим ествoм. У стіп престолу зедналися серця, зникла різниця політичних переконань. Поруч молилися брати знад Дніпра, Волині, Галичини, Карпатської України та інших частин рідного краю. Сила рідної молитви, краса обряду затерли обрядові різниці — православний поруч з братом греко-католиком молився: »Боже Великий, Єдиний...« Одначе, щоб вірно передати настрої та враження треба самому брати участь у цій молитві. Започатковано нову добу українського церковного життя в Берліні.

Щасти Боже доброму починові.

КОНЦЕРТ ХОРУ УКРАЇНСЬКИХ КОЗАКІВ У БЕРЛІНІ

Милу несподіванку українській громаді в Берліні зробила філія У. Н. О. в суботу 17. серпня ц. р. влаштувавши »Вечір української пісні і танку«. В цій дійсно культурній і гарно уладженій імпрезі перший раз виступив недавно зорґанізований у Берліні Хор Українських Козаків під управою д-ра Євгена Цимбалістого. У виконанні українських народніх пісень композиції М. Лисенка, Нижанківського, Людкевича та власних Є. Цимбалістого можна було помітити великий хист і вклад праці здібного диригента. Хорові, що ставив свої перші кроки не маючи ніяких матеріяльних засобів, — можна віщувати дійсно гарну майбутність. З успіхом зарепрезентував також хор гурт своїх танцюристів у »Гопаку« (Д. Божейкова — Я. Сочинський; Л. Біласівна — Ю. Кох) і сольотанцях »Ґонті« (М. Осовський), »Козачку« (Т. Шумада). Співаки і танцюристи зробили приемне враження гарними національними строями. Присутні (понад 400 осіб), між якими було багато німецьких гостей, виповнили вщерть, на жаль невелику і за мало акустичну салю. Як довідуемось хор незабаром покидае Берлін вибіраючись у турне по більших містах Німеччини. Хрущ.

—o—

Короткі вістки

— МАДЯРСЬКИЙ МІНІСТР ХЛІБОРОБСТВА ґр. Михайло Телекі виїхав з вищими урядовцями свого міністерства з офіційною візитою до Німеччини. Він відбув уже низку конференцій з керманичами німецького хліборобства.

— СМЕРТЬ НАЙБЛИЖЧОГО СПІВРОБІТНИКА ЧАНКАЙШЕКА. Вистрілом з револьверу застрілив в Шангаю один китайський вояк Чінксолінґа, найближчого співробітника маршала Чанкайшека.

— ВИСЕЛЮВАННЯ ЯПОНЦІВ У ІНДІЇ. Японська аґенція Домеї подае з Сінґапуру, що англійська влада виселила з Калькути дальших двох японців, представника торговельного підприємства та японського духовного одної буддійської секти.

— ЖИДІВ НЕ ПРИЙМУТЬ ДО ЧЕСЬКИХ ШКІЛ. Міністерство освіти у Празі видало розпорядок, на основі якого від шк. року 1940/41 жидівських учнів не приймуть до чеських шкіл.

— 20 ЖЕРТВ ПОВЕНІ. В північній Кароліні (Зл. Держави Півн. Америки) велика повінь спричинила смерть 200 осіб. Матеріяльні втрати перевищають 10 міліонів долярів. Внаслідок усунення гірських збіч перервано багато шляхів. Багато місцевостей е під водою а тисячі осіб опинилося без даху над головою.

— ТЕЛЕВІЗІЯ МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ Й ГОЛЯНДІЄЮ. Телевізійну комунікацію між Німеччиною та Голядією знов привернено. Також привернено поштову комунікацію для листових посилок між Голяндією та Люксембурґом.

— ЮГОСЛАВІЯ УСУНУЛА ЖИДІВСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА. Жидівський еміґрант Зінґер, що кілька літ дописував з Білгороду до анґлійської і американської преси, а передтим діяв у Відні й Будапешті, мусів покинути Югославію. В останніх днях він пляново протиділав італійсько-югословянському порозумінню. Зінґер переїхав до Софії, що і там дальше кирнити.

— ЗМІНИ У ФІНЛЯНДСЬКОМУ УРЯДІ. Фінляндський міністр суспільної опіки Танер, що був давніше міністром закордонних справ, як також міністр хліборобства Гайкінін, уступили зі своїх становищ. Міністр торговлі Котіляйнен став міністром суспільної опіки, а заступник голови парляменту, Калліококсі став міністром хліборобства. — Становище міністра торговлі досі ще не обсаджене.

— ВИШКІЛ СТАРШИН У СЛОВАЧЧИНІ. В місцевості Нова Сіль у середній Словаччині відбулася торжественна промоція перших абсольвентів тамошньої військової академії.

— ФРАНЦУЗИ ПРОТИ АНҐЛІЇ. Один французький летун прилетів з незайнятої частини Франції до Орлеану. Він заявив, що бажае в німецькому летунстві боротися проти Анґлії, та що багато французьких летунів зголосилося би до такої служби, коли б тільки німецький уряд згодився на це.

— АМЕРИКАНЦІ ПРО НІМЕЦЬКІ НАЛЕТИ НА АНҐЛІЮ. Нюйорські щоденники подають на перших сторінках під великими заголовками вісті про успішні німецькі летунські атаки на Анґлію та докладні звіти про повітряні бої незвичайної сили, що перевищили всі дотеперішні повітряні бої.

Листування Адміністрації

Вп. о. Бучко Василь — Ветлина: Цілий час висилаємо тільки 1 примірник.

Вп. Шелевій — Волоска Воля: »Іл. В.« вислали. Передплата за »Іл. В.« від ч. 1 по кінець року 8 зол. »Кр. В.« заплачені по кінець листопада б. р.

Вп. Радіон Стефан — Ганновер: Адресу змінили. Гроші просимо посилати залученим чеком до Берліна з дописком для кого і на що призначуете.

Вп. Костецький Михайло — Торунь: Упімнення вислали помилково. Передплата вирівнана по кінець VII. б. р. До кінця року треба вплатити ще 17.50 зол.

Вп. Ожґа Степан: Ми одержали від Вас 3 зол. 30 ґр. без подання адреси. Просимо подати докладну адресу.

Вп. Вербовий Микола, Іммекеппель: Гроші отримали. Передплата заплачена по кінець жовтня.

Вп. Мгр Скульський Дмитро — Красностав: »Кр. В.« здержали помилково. Всі бракуючі числа висилаємо. Передплата вирівнана по кінець VIII. ц. р.

Вп. Ляменц — Бартельштайн: Грошей ще не одержали. »Іл. В.« вислали.

Вп. Свистун Роман — Зондерсгавзен: »Кр. В.« висилаємо правильно. Просимо урґувати у Вас на пошті.

У. Н. О. — Шубін: Передплата за »Кр. В.« вирівнана до кінця січня 1941 р. за »Іл. В.« до кінця ц. р.

Вп. Гук Богдан — Фокероде: За »Кр. В.« до кінця ц. р. належиться нам 21.— зол.

Вп. Річук Тимофій — Кленце: За »Кр. В.« по кінець року треба надіслати ще 14.— зол.

Вп. Федак Михайло — Ґутенштайн: Грошей ще не отримали. »Кр. В.« висилаємо далі.

Вп. Форись Микола — Дармштадт: Дотепер отримали 12.— зол. — вирівнано до кінця серпня ц. р.

Вп. Прокофев М. — Торунь: Просимо подати дату надання грошей. Бракуючі числа висилаємо.

Вп. Шульга — Берлін: Передплата »Кр. В.« вирівнана по кінець липня 1940 р. Дальше просимо вплачувати в УНО в Берліні.

Вп. Галазика — Шветцінґен: Ми отримали 10.50 зол. Передплата за» Кр. В.« вирівнана по кінець вересня ц. р.

Вп. Кулик — Відень: Адресу змінили. »Кр. В.« і »Іл. В.« висилаємо до Відня.

ОГОЛОШЕННЯ

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Увага! Ярославщина! Шкільні книжки та шкільне приладдя має на складі — Книгарня та складниця часописів »ЛОГОС« Ярослав, вул. Головна 19. 887 3 3

Пошукую свого шурина **Володимира Вигнанського** з Комарна. Хто знав би його теперішнє місце побуту, хай зголосить на адресу: **Михайло Іваськевич, Сянік, Л. С. К.** 902 1-2

УКРАЇНСЬКА КОМІСОВА КРАМНИЦЯ
Ярослав, Ринок 12.
купує за готівку
продає
903 1-2 приймає в коміс.

Павло Стецюк, Євген Василина (син священика з Далешеви, городецького повіту) й Василь Захарійчук із бучацького повіту, — відізвіться! Хто знає, хай нам пришле їхні адреси. **Дмитро Степюк і Михайло Дутка, Reinholdshain 13. über Dipoldiswalde i/S.** 906 2-2

Хто знає щонебудь про **Осипа Корчинського** (Корчи) й **Богдана Конашевича** (Львів), прошу ласкаво повідомити: Ярослав, Городська 8., Дражньовський Яр. (шукає Оксана й Жучок). 914 1-2

Пошукую домашньої помічниці від зараз. Вік довільний. — Король, Краків, Ал. Словацького 37, III пов., м. 12 а.

Шукаю станції для учениці І-ої ґімн. Зголошення з поданням умовин до »Краківських Вістей« під число »917«. 917 1-2

НЕГАЙНО ПОТРІБНІ ТАКІ БРОШУРИ:

Статут Т-ва »Взаїмна Поміч Українського Вчительства« й правильники секцій того ж Т-ва (допомогова, посмертного фонду, варстатів праці, правної оборони, редакційна, освітньо-культурна, каритативна, учительських осель та інші). Хто має вже ці всі речі, або хоча частину того (особливо ж статут!), зволить прислати на адресу: **»Українське Видавництво«, Krakau, Karmeliterstrasse 34/II.**

Потрібна панночка — інтеліґентна, пристійна, німецька мова, — до помочі в ресторані. **А. Монцляк.** Риманів, вул. Костельна 3. 918 1-1

Друзі зі села Олізарова, пов. Горохів, відізвіться на адресу: **Миколайчук Іван, Nieder-Erlenbach. Ober Erlenbach-strasse 27. Frankfurt a/M.** 919 1-2

Станиславівці й Богородчанці, прошу повідомити, що сталось із моєю родиною після мойого відізду. **Яків Петрусь,** Rothenburg o/5 Weichselbaum. 920 1-1

Шукаю Дмитра Левицького й Миколу Куликівського, що перебували у Кракові. Пошукує: **Яблонський Борис** (Звижгородок, Волинь), теперішня адеса: Bad-Grund, Harz, Winterberg 923 1-2

Хто знав би що точніше про мойого брата — Маркіяна Шліхту, що перебував у німецькім полоні, хай напише на таку адресу: **Maria Schlichta, Wattenstedt, über Braunschweig. Lager 27. Küche Waschkan.** 925 1-1

Повідомляю, що **веду адвокатську канцелярію в БАЛИГОРОДІ** — в камяниці, де міститься жандармерія — перший поверх. **Д-р Орест Яросевич.** 926 1-3

Осип Сайкевич і Степан Мельничук (дяк) із Немирова, пов. Радехів, шукають свого дядька Д-ра Петра Сайкевича з Синьова, п. Радехів. Вістки прошу посилати на адресу: **Stalag VIII. B. Gefangenennummer: 12535. Deutschland.** 927 1-1

Шукаю брата — Миколу Сенявського та своїх знайомих — Івана Яціва й Миколу Климишина. Всі три з калуського повіту. Хто знав би, де вони тепер, прошу подати на мою адресу: **Theodor Seniawskyj Volksdeutscher Lager, Rotes Luch, Post: Müncheberg. Dahmsdorf.** 928 1-1

Тіточки С. С. С. П. Н. Д. М. із Жеґестова й Закарпаття, Знайомі й інші, відгукніться. **Теодор Федина** з Дмитрова, п. Радехів, живе під адресою: Schönbeck/Elbe. **Alt Felgeleben 4. Deutsches Reich** 929 1-1

Олекса Семків із села Новосілиць, пов. Долина — відізвися! Шукає Тебе брат — Федір Семків, **Stalag VIII B. Gefangenennummer: 2600 Deuschland**

Всіх, що боронив їх у судових процесах **адвокат Мечислав Рудзинскій,** і всіх, що знали його діяльність, прошу подати якнайшвидше свої адреси в дуже поважній для нього справі. Пишіть на адресу: Варшава, Маршалківська 25/5. Rudzińska

Друзі та Знайомі з Жовківщини, відізвіться! Просять: Грещак Василь, Кузик Петро, Балій Гриць. **Курнат Іван, Ukrainischer Heimatdienst Neumarkt (Dunajec) über Krakau 2.** 933 1-1

Того, якому п. Сабара зі Л. передав речі для інж. П. Зеленого просимо негайно зголоситися на адресу: **Krakau, Langestras. Nr. 46. W. 8 / bei ing R. Holod/.**

Тиміш Середа, полонений українець, стрілець к. польської армії, шукає докладної адреси **п. Антона Павлюка,** що перед війною був слідчим суддею в Завердзю, а тепер перебуває в Холмі. **Tymisch Sereda, Oflag III. A. Gefangennummer 7579. Deutschland.**

Пошукую Івана Мураля, Іваницького та інших із Бандрова, ліського повіту, що дістались в німецький полон. Хто знав би що про них, прошу зголосити на мою адресу: **Theodor Geriak, Eichenau: Post Kirchberg-Jagst, Deutschland,** 922 1-1

Фотоґрафа-українця (українку) прийму до заведення. Зголошення посилати до »Краківських Вістей« під »Здібний«. 921 1-1

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/6 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.
ПЕРЕДПЛАТА »Кр. В.«: Цінник передплати поданий на першій сторінці. Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Ґенерал-Ґубернаторства належить посилати переказами або чеками нашого видавництва PSch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини на адресу: „Ukrainische Nationale Vereinigung" Berlin W. 50. Ansbacherstr. 15. З Протекторату на адресу: Probojem".Praha XIV-65 post. schr. 3. Курс 1 нім. марки 2 золоті; 1 чеської корони 20 сот. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші.
Звертаємо увагу подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 280-39
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під накасною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil; Hauptschriftleiter L. Chomiak, Krakau. Verlag: "Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Karmeliterstrasse 34. II. Fernsprecher 280-39. Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa", Kommissarische Verwaltung. Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher. 102-79